

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 1, 2, 5, 11,
13, 14, 20¹, 20², 22, 22¹, 26, 49, 64 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 14¹ IR 20⁴ STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS**

2023 m. gruodžio 19 d. Nr. XIV-2389
Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Pagrindinis šio įstatymo uždavinys – siekti, kad 2030 metais energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių energijos dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, sudarytų ne mažiau kaip 55 procentus ir kad ši dalis toliau būtų didinama, tam panaudojant naujausias ir veiksmingiausias atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo technologijas ir skatinant energijos vartojimo efektyvumą.“

2. Pakeisti 1 straipsnio 5 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) 2030 metais elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį, apskaičiuojamą šio įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, palyginti su šalies bendruoju galutiniu elektros energijos suvartojimu, siekti padidinti ne mažiau kaip iki 100 procentų;“.

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 28¹ dalimi:

„28¹. **Grynasis atsiskaitymas** – nepriklausomo elektros energijos tiekėjo taikomas bendras atsiskaitymas su elektros energijos vartotoju, kuriam priskirtas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginys ar jo dalis arba kuris nuosavybės ar kitais teisėtais pagrindais valdo tokį įrenginį ar jo dalį, už šiam vartotojui patiektą elektros energiją ir (ar) kitas susijusias paslaugas ir vartotojo iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją.“

2. Buvusią 2 straipsnio 28¹ dalį laikyti 28² dalimi.

3 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Papildyti 5 straipsnio 1 dalį 9¹ punktu:

„9¹) nustato atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtos sąlygas, kai šių elektrinių galia viršija šiame įstatyme nustatytas galias;“.

4 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 11 straipsnio 9 punktą.

5 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Gaminančių vartotojų atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių suminė įrengtoji galia apskaičiuojama kaip šių elektrinių įrengtųjų galių, o leistina generuoti suminė galia – kaip šių elektrinių leistinų generuoti galių, nurodytų nuosavybės ribų aktuose, kai elektrinės yra prijungtos prie elektros tinklų, galiojančiuose ketinimų protokoluose, kai energetikos veiklą planuojama vykdyti pagal šio įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalį, prijungimo sąlygose, kai energetikos veiklą planuojama vykdyti pagal šio įstatymo 20¹ straipsnio 1 ar 7 dalį, kuriomis yra rezervuojama elektros tinklų galia ir pralaidumai, išskyrus prijungimo sąlygas, kurios išduotos siekiant elektrines prijungti prie elektros skirstomųjų tinklų ir kurių įgyvendinimui reikalinga elektros perdavimo tinklo rekonstrukcija ir (arba) elektros skirstomųjų tinklų 110 kV ir 35 kV transformatorių pastočių rekonstrukcija arba 35 kV elektros linijų rekonstrukcija, išskyrus atvejus, kai elektrinės leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 5 MW, išduotose elektros energiją gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais ir numatantiems statyti ar įrengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines suma. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba skelbia ir savo nustatyta tvarka bei periodiškumu atnauja informaciją apie gaminančių vartotojų elektrinių suminę įrengtąją galią ir suminę leistiną generuoti galią savo interneto svetainėje.“

2. Pakeisti 13 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Saulės šviesos energijos elektrinių suminė įrengtoji galia, kuriai esant saulės šviesos elektrinių prijungimas vykdomas be elektros energijos gamybos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų, negali viršyti 2 GW. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nustatiusi, kad saulės šviesos energijos elektrinių suminė įrengtoji galia yra lygi 2 GW, nedelsdama apie tai raštu informuoja Energetikos ministeriją ir elektros tinklų operatorius. Saulės šviesos energijos elektrinių suminė įrengtoji galia apskaičiuojama kaip šių elektrinių įrengtųjų galių, nurodytų galiojančiuose ketinimų protokoluose, leidimuose plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimuose gaminti elektros energiją, rangovų deklaracijose, kurios pateikiamos elektros tinklų operatoriui, ir prijungimo sąlygose, išduotose gamintojams, kuriems leidimai nėra reikalingi, suma. Į šią galią nėra įskaičiuojama atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms, piliečių energetikos bendrijoms ir gaminantiems vartotojams priskirta elektrinių įrengtoji galia. Pasiekus saulės šviesos energijos elektrinių 2 GW suminę įrengtąją galią, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi šio straipsnio nuostatomis, parengia ir patvirtina Asmenų pateiktų prašymų išduoti leidimus plėtoti elektros

energijos gamybos pajėgumus įrengiant saulės šviesos energijos elektrines vertinimo tvarkos aprašą (toliau – Vertinimo tvarkos aprašas), kuriuo vadovaudamasi Valstybinė energetikos reguliavimo taryba įvertina asmenų Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateiktų prašymų išduoti leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus įrengiant saulės šviesos energijos elektrines ir esamų tinklo pajėgumų, kuriems nėra numatomi ribojimai, galios (pajėgumų) paskirstymo tvarką potencialiems saulės šviesos energijos elektrinių vystytojams bei sudaro potencialių saulės šviesos energijos elektrinių vystytojų sąrašą. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba Vertinimo tvarkos apraše turi teisę numatyti ir kitus reikalavimus, veiksnius ar aplinkybes, kurie yra reikšmingi sudarant šioje dalyje numatytų potencialių saulės šviesos energijos elektrinių vystytojų sąrašą. Tolesnė šių saulės šviesos energijos elektrinių plėtra vykdoma vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 31 ir 39 straipsniuose įtvirtintais elektros energijos gamybos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba eksploatavimo apribojimais bei Vyriausybės nustatytais elektros tinklų pralaidumų paskirstymo proporcijomis ir pralaidumų dalimi atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms sausumos teritorijoje.“

3. Papildyti 13 straipsnį 10¹ dalimi:

„10¹. Asmenys, kurie, pasiekus šio straipsnio 10 dalyje nurodytą saulės šviesos energijos elektrinių suminę įrengtąją galią, buvo sudarę ketinimų protokolus ir pateikę prievolių įvykdymo užtikrinimą bei kurie atitiko reikalavimus, nustatytus leidimui plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus gauti, tačiau dar nebuvo gavę leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, saulės šviesos energijos elektrines, vysto šių asmenų elektrinių įrengtosios galios procentiniam dydžiui, kuris viršija šio straipsnio 10 dalyje nurodytą saulės šviesos energijos elektrinių suminę įrengtąją galią, taikydami Elektros energetikos įstatymo 31 ir 39 straipsniuose nurodytuose Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašuose numatytus elektros energijos gamybos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba eksploatavimo apribojimus. Įrengtosios galios procentinis dydis, kuris viršija šio straipsnio 10 dalyje nurodytą saulės šviesos energijos elektrinių suminę įrengtąją galią, apskaičiuojamas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos kaip visų šioje dalyje nurodytų asmenų prijungimo dokumentuose nurodytos suminės įrengtosios galios dydžio, kuris neviršytų šio straipsnio 10 dalyje nurodytos saulės šviesos energijos elektrinių suminės įrengtosios galios, ir šioje dalyje nurodytų asmenų prijungimo dokumentuose nurodytų įrengtųjų galių suminio dydžio santykis.“

4. Papildyti 13 straipsnį 10² dalimi:

„10². Kai yra pasiekta šio straipsnio 10 dalyje nurodyta saulės šviesos energijos elektrinių suminė įrengtoji galia, asmenys, ketinantys plėtoti elektros energijos iš saulės šviesos elektrinių pajėgumus, juos vysto taikant Elektros energetikos įstatymo 31 ir 39 straipsniuose nurodytuose

Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašuose numatytus elektros energijos gamybos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba eksploatavimo apribojimus.“

6 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Statyti, įrengti elektrinę ar didinti elektrinės leistiną generuoti galią planuojantis asmuo, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, parengia ir teikia elektros tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą, kaip tai nurodyta Elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje, ir pateikia Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą. Atskiرو ketinimų protokolo sudaryti ir papildomo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikti nereikia, kai vadovaujantis šio įstatymo nustatytais reikalavimais prie statomos atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės papildomai numatoma įrengti kitą atsinaujinančius išteklius naudojančią elektrinę ir (ar) kaupimo įrenginį ir kai nėra didinama leistina generuoti galia. Šiuo atveju asmuo kreipiasi dėl galiojančio ketinimų protokolo pakeitimo, o asmens pateiktas prievolių įvykdymo užtikrinimas taikomas visoms pagal ketinimų protokolą statomoms elektrinėms ir (ar) kaupimo įrenginiams, visai įrengtajai ir (ar) leistinai generuoti galiai.“

7 straipsnis. Įstatymo papildymas 14¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 14¹ straipsniu:

„14¹ straipsnis. Asmenų vykdomos ar planuojamos vykdyti veiklos energetikos sektoriuje keitimo tvarka

1. Asmenys, siekiantys pakeisti šio įstatymo ar Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka vykdomą ar planuojamą vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje, pateikia rašytinį prašymą Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai dėl galimybės vykdyti kitą veiklą elektros energetikos sektoriuje.

2. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, atsižvelgdama į elektros energetikos sistemos pralaidumus, skirtus Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2¹ dalyje ir 39 straipsnio 2¹ dalyje nurodytiems prioritetams, esant laisvų elektros energetikos sistemos pralaidumų visai siekiamai rezervuoti leistinai generuoti galiai, informuoja asmenį apie galimybę pakeisti vykdomą ar planuojamą vykdyti veiklą elektros energetikos sektoriuje, o nesant laisvų elektros energetikos sistemos pralaidumų visai siekiamai rezervuoti leistinai generuoti galiai, informuoja, kad veiklos keitimas negalimas.

3. Kai asmeniui suteikiama teisė vykdyti kitą veiklą elektros energijos sektoriuje, asmuo turi grąžinti jam suteiktas elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų nuolaidas, jeigu

planuojamai vykdyti kitai veiklai tokios nuolaidos šio įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka netaikomos.“

8 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 20¹ straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. Elektros energijos tiekėjas, pateikdamas vartotojui, kuris yra ir gaminantis vartotojas, elektroninę ar popierinę sąskaitą ar suteikdamas elektroninę prieigą prie informacijos ir duomenų, taip pat nurodo gaminančio vartotojo:

- 1) per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį;
- 2) per einamąjį kalendorinį mėnesį suvartotą elektros energijos kiekį;
- 3) kaupimo laikotarpiu sukaupytą į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį;
- 4) už per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiektą ir suvartotą elektros energijos kiekį mokėtiną sumą, kuri apskaičiuojama pagal gaminančio vartotojo pasirinktą Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą naudojimosi elektros tinklais paslaugos kainą.“

2. Papildyti 20¹ straipsnį 4² dalimi:

„4². Valstybinė energetikos reguliavimo taryba įvertina elektros energijos prekybos, taikant šio straipsnio 2 dalyje nurodytus elektros energijos kiekio apskaitos principus, rezultatą, atsiradusį dėl gaminančių vartotojų, kuriems teikiama garantinio tiekimo paslauga, nustatydamą gaminančių vartotojų naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka.“

3. Pakeisti 20¹ straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrinės gali būti statomos, įrengiamos ir eksploatuojamos Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka kitų asmenų, turinčių leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją, ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų.“

4. Papildyti 20¹ straipsnį 8¹ ir 8² dalimis:

„8¹. Asmenys, planuojantys vykdyti ir vykdantys energetikos veiklą pagal šio straipsnio 8 dalies nuostatas, turi laikytis šių veiklos sąlygų:

1) statyti ir įrengti tik naujas atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga;

2) nustatyti ne didesnę kaip 10 procentų vienkartinį mokestį už elektrinės ar jos dalies rezervavimą. Šis mokestis apskaičiuojamas nuo elektrinės ar jos dalies nuomos mokesčio už visą nuomos sutarties laikotarpį vertės arba nuo elektrinės ar jos dalies pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytos galutinės vertės, mokamas atlikus ne mažiau kaip 50 procentų elektrinės įrengimo įgyvendinimo darbų ir yra įskaitomas į elektrinės ar jos dalies galutinę nuomos ar pardavimo kainą;

3) nevykdant šios dalies 2 punkte nurodytų sutarčių, kai nėra nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais perleidžiama šiose sutartyse nustatyta elektrinė ar jos dalis ne dėl gaminančio vartotojo kaltės, gaminančiam vartotojui išmokėti kompensaciją, apskaičiuojamą rezervavimo mokestį padauginus iš trijų.

8². Asmenys, planuojantys vykdyti ir vykdančys energetikos veiklą pagal šio straipsnio 8 dalies nuostatas, turi atitikti šiuos minimaliuosius kriterijus:

- 1) asmeniui nėra iškelta nemokumo byla;
- 2) asmeniui nėra pradėta reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra;
- 3) fizinis asmuo ar juridinio asmens vadovas neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo ir (ar) dėl juridinio asmens dalyvio – juridinio asmens, turinčio ne mažiau kaip 10 procentų juridinio asmens akcijų, pajų, dalininkų įnašų, per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir (ar) įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už šias nusikalstamas veikas: dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, nusikalstamo susivienijimo organizavimą arba vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, turto pasisavinimą, turto iššvaistymą, kreditinį sukčiavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą, neteisėtą vertimąsi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, nusikalstamą bankrotą, mokesčių nesumokėjimą, neteisėtų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, apgaulingą apskaitos tvarkymą ar šias veikas atitinkančias nusikalstamas veikas pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus;

4) asmeniui ar jo turtui nėra pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės.“

5. Pakeisti 20¹ straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Gaminančių vartotojų elektrinių plėtra vykdoma vadovaujantis Vyriausybės nustatytais elektros tinklų pralaidumų paskirstymo proporcijomis ir pralaidumų dalimi gaminančių vartotojų elektrinėms iki Vyriausybės nustatytos leistinos generuoti galios ribos. Pasiekus Vyriausybės nutarime nurodytą leistinos generuoti galios ribą gaminantiems vartotojams, tolesnė gaminančių vartotojų elektrinių plėtra vykdoma taikant Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 31 ir 39 straipsniais patvirtintus elektros energijos gamybos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba eksploatavimo apribojimus.“

9 straipsnis. 20² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20² straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„20² straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygos ir bendrieji principai

1. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusas suteikiamas šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytai veiklai vykdyti pelno nesiekiančiam juridiniam asmeniui, kurio veikla pagrįsta

atviru ir savanorišku dalyvių dalyvavimu. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą įgyja leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimo gaminti elektros energiją išdavimo metu, jeigu jis atitinka šio straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus. Kai pelno nesiekiantis juridinis asmuo siekia įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą turėdamas leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ar leidimą gaminti elektros energiją, jis Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikia deklaraciją dėl atitikties šio straipsnio 2 dalyje nustatytiems reikalavimams, kai veiklą planuoja vykdyti elektros energetikos sektoriuje, arba šilumos įrenginių techninės būklės patikrinimo pažymos išdavimo metu, kai veiklą planuoja vykdyti šilumos sektoriuje. Kai Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusas suteikiamas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka. Konkretaus pelno nesiekiančio juridinio asmens veiklą reglamentuojantys įstatymai atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai taikomi tiek, kiek tai neprieštarauja šiam įstatymui.

2. Pelno nesiekiantis juridinis asmuo, siekiantis įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą ir jį įgijęs, turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) jo dalyviai yra fiziniai asmenys ir (ar) vidutinės, mažos ir labai mažos įmonės, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, ir (ar) kiti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, ir (ar) savivaldybės, ir (ar) savivaldybės įstaigos;

2) ne mažiau kaip 51 procentas balsų dalyvių susirinkime priklauso šios dalies 1 punkte nurodytiems dalyviams, gyvenantiems ar veikiantiems apskrityje, kurioje planuojama statyti ar įrengti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos nuosavybės teise valdomą energijos gamybos įrenginį (įrenginius);

3) pelno nesiekiančio juridinio asmens steigimo dokumentuose nustatytas tikslas – teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą, ir jos pagrindinis tikslas nėra pelno siekimas.

3. Pelno nesiekiančio juridinio asmens, siekiančio įgyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusą, veiklos dokumentuose nurodoma tvarka:

- 1) kuria priimami sprendimai dėl pagamintos energijos realizavimo;
- 2) dėl energijos gamybos įrenginių administravimo ir priežiūros;
- 3) dėl pajamų, gautų vykdant energijos gamybos veiklą, paskirstymo.

4. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai, siekiančiai dalyvauti šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame aukcione, netaikomos šio įstatymo 20 straipsnio 16–20 dalių nuostatos.

5. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, norėdama savo dalyviams ar kitiems vartotojams tiekti nuosavybės teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą šilumą, turi atitikti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme ir kituose teisės aktuose šilumos tiekėjui nustatytus reikalavimus.

6. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, norėdama savo dalyviams ar kitiems vartotojams parduoti nuosavybės teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją, turi sudaryti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį ir atitikti nepriklausomam elektros energijos tiekėjui nustatytas sąlygas ir reikalavimus, kaip tai nurodyta Elektros energetikos įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje. Už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir už kitas operatoriaus teikiamas paslaugas atsiskaitoma Elektros energetikos įstatymo 46¹ straipsnio 5 ir 6 dalyse nurodytomis sąlygomis.

7. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija turi teisę nuosavybės teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją savo dalyviams parduoti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatyta kaina, kuri gali būti lygi nuliui. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalyviai šią elektros energiją naudoja savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti.

8. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija nuosavybės teise valdomuose energijos gamybos įrenginiuose pagamintą elektros energiją taip pat gali parduoti energetikos ministro tvirtinamose elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais arba nepriklausomam elektros energijos tiekėjui.

9. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba tikrina, prižiūri ir kontroliuoja, ar atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos atitinka šio straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas. Jeigu atsinaujinančių išteklių energijos bendrija pažeidžia šio straipsnio 2 ir (ar) 3 dalių nuostatas, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba informuoja atsinaujinančių išteklių energijos bendriją apie padarytą pažeidimą ir per 3 mėnesius nuo informacijos gavimo dienos neištaisius padaryto pažeidimo ar per 12 mėnesių nuo informacijos gavimo dienos pažeidus šio straipsnio 2 ir (ar) 3 dalių nuostatas pakartotinai sprendžia dėl leidimo gaminti elektros energiją galiojimo sustabdymo ar panaikinimo Elektros energetikos įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka. Kai Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas, atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai pažeidus šio straipsnio 2 ir (ar) 3 dalių nuostatas, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba informuoja atsinaujinančių išteklių energijos bendriją apie padarytą pažeidimą ir per 3 mėnesius nuo informacijos gavimo dienos neištaisius padaryto pažeidimo ar per 12 mėnesių nuo informacijos gavimo dienos pažeidus šio straipsnio 2 ir (ar) 3 dalių nuostatas pakartotinai sprendžia dėl atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statuso panaikinimo Valstybinės

energetikos reguliavimo tarybos nustatyta tvarka. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos vykdomai atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų priežiūrai *mutatis mutandis* taikomos Energetikos įstatymo 24¹ ir 36 straipsnių nuostatos.

10. Savivaldybės įvertina ir viešai savo interneto svetainėse skelbia informaciją apie joms nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus ir kitas vietas, kuriuose gali būti statomi ar įrengiami atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos energijos gamybos įrenginiai.

11. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai netaikomos šio įstatymo 20¹ straipsnio nuostatos.

12. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos nuosavybės teise valdomų energijos gamybos įrenginių statyba ir eksploatavimas vykdomi vadovaujantis bendraisiais įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytais veiklos energetikos sektoriuje leidimų išdavimo, projektavimo ir statybos, teritorijų planavimo, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, aplinkos apsaugos ir kitais susijusiais reikalavimais.

13. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija, veikianti kaip konkretus elektros energijos rinkos dalyvis, prisiima visas iš to atsiradusias teises ir pareigas, nustatytas šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose.

14. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų investicijos įsigyjant ir įrengiant naujus atsinaujinančius išteklius naudojančius energijos gamybos įrenginius, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga, skatinamos iš šio įstatymo 20 straipsnio 24 dalyje nurodytų paramos šaltinių. Pasinaudojus šiais paramos šaltiniais, netenkama galimybės naudotis skatinimo priemone, nurodyta šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte.

15. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalyviai nepraranda savo turimų elektros energijos vartotojo teisių ir pareigų, išskyrus vartotojo teisę rinktis nepriklausomą elektros energijos tiekėją, kuri gali būti apribota atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos įstatuose nustatyta tvarka balsuojant dėl teisės rinktis nepriklausomą elektros energijos tiekėją.

16. Lietuvos energetikos agentūra parengia ir savo interneto svetainėje paskelbia rekomendacijas dėl atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygų.“

10 straipsnis. Įstatymo papildymas 20⁴ straipsniu

Papildyti Įstatymą 20⁴ straipsniu:

„20⁴ straipsnis. Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, apskaita taikant grynąjį atsiskaitymą

1. Asmenys, nurodyti šio straipsnio 2 dalyje, su pasirinktu nepriklausomu elektros energijos tiekėju sudaro sutartį dėl grynojo atsiskaitymo ir susitaria dėl asmens atsiskaitymo už disbalansą nepriklausomam elektros energijos tiekėjui, išskyrus atvejus, kai asmuo,

vadovaudamasis šio įstatymo 3 straipsnio 4 dalimi, yra atleistas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą. Grynasis atsiskaitymas atliekamas laikantis šių sąlygų:

1) nepriklausomas elektros energijos tiekėjas nuo einamųjų metų balandžio 1 dienos iki kovo 31 dienos 2 metus (toliau – apskaitos laikotarpis) virtualioje asmens sąskaitoje kaupia lėšų sumą, apskaičiuojamą asmens pagamintos ir į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekį padauginus iš su asmeniu sutartos fiksuotos arba kintamosios elektros energijos kainos;

2) virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma didinama suma, kurią asmuo sumoka nepriklausomam elektros energijos tiekėjui pagal šios dalies 5 punkte nurodytą sąskaitą;

3) virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma mažinama suma, kuri apskaičiuojama nepriklausomo elektros energijos tiekėjo asmeniui patiektos elektros energijos kiekį padauginus iš asmens ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos elektros energijos kainos be pridėtinės vertės mokesčio ir (arba) sumos už kitas susijusias paslaugas;

4) jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma, apskaičiuota vadovaujantis šios dalies 3 punktu, yra didesnė už nulį arba lygi nuliui, nepriklausomas elektros energijos tiekėjas asmeniui pateikia sąskaitos balansą;

5) jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma, apskaičiuota vadovaujantis šios dalies 3 punktu, yra mažesnė už nulį, nepriklausomas elektros energijos tiekėjas išrašo sąskaitą už suvartotą elektros energijos kiekį, padaugintą iš asmens ir elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos kainos su pridėtinės vertės mokesčiu;

6) pasibaigus apskaitos laikotarpiui, keičiant nepriklausomą elektros energijos tiekėją, parduodant elektrinę arba nutraukus elektros energijos gamybos veiklą, asmeniui išmokama virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma, kai ji yra didesnė už nulį. Nepriklausomas elektros energijos tiekėjas lėšas išmoka per 10 kalendorinių dienų nuo asmens prašymo dėl lėšų išmokėjimo, kuriame privalo būti nurodyta banko ar kitos kredito įstaigos sąskaita, į kurią pervedamos lėšos, nepriklausomam elektros energijos tiekėjui pateikimo dienos. Ši lėšų suma laikoma asmens pajamomis.

2. Grynasis atsiskaitymas taikomas šiems asmenims:

1) nebuitiniam gaminančiam vartotojui, išskyrus pelno nesiekiančius juridinius asmenis ir centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoją, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančius atsinaujinančius energijos išteklius naudojančią elektrinę;

2) buitiniam gaminančiam vartotojui, kuris nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo vėjo elektrinę ar jos dalį.

3. Grynąjį atsiskaitymą turi teisę pasirinkti šie asmenys:

1) nebuitinis gaminantis vartotojas, kai šis asmuo yra pelno nesiekiantis juridinis asmuo, ir centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas;

2) buitinis gaminantis vartotojas, išskyrus buitinį gaminantį vartotoją, nurodytą šio straipsnio 2 dalies 2 punkte;

3) atsinaujinančių išteklių energijos bendrija ar jos dalyviai, išskyrus atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, nurodytas Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 2¹ dalies 1 punkte;

4) piliečių energetikos bendrija, jos dalininkai, nariai ar dalyviai, išskyrus piliečių energetikos bendrijas, nurodytas Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 2¹ dalies 1 punkte;

5) aktyvusis vartotojas;

6) kitas elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis ir savo reikmėms ir ūkio poreikiams vartojantis asmuo, kuriam nėra suteiktas šiame įstatyme ar Elektros energetikos įstatyme nurodytas statusas.

4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodyti asmenys, kuriems taikomos šio straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos, ir asmenys, kurie nusprendė elektros energijos vartojimo vietoje vykdyti veiklą pagal šio straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas, elektroninių ryšių priemonėmis apie tai informuoja nepriklausomą elektros energijos tiekėją, su kuriuo jie yra sudarę elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, ir sutaria dėl grynojo atsiskaitymo ir atsakomybės už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą. Nepriklausomas elektros energijos tiekėjas parengia ir su šiuo asmeniu sudaro sutartį dėl grynojo atsiskaitymo ir apie jos įsigaliojimo datą informuoja energetikos tinklų operatorių.

5. Šio straipsnio 2 dalyje ir šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodyti asmenys, iki šio straipsnio 4 dalyje nurodytos sutarties dėl grynojo atsiskaitymo įsigaliojimo datos vykdę veiklą vadovaudamiesi šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytais elektros energijos kiekio apskaitos principais, netenka teisės naudotis šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytais elektros energijos kiekio apskaitos principais. Šių asmenų per kaupimo laikotarpį sukauptas elektros energijos kiekis, išreikštas pinigine išraiška pagal gaminančio vartotojo ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo tarpusavio sutartyje nustatytas sąlygas, gaminančio vartotojo pasirinkimu perkeliamas į gaminančio vartotojo virtualią sąskaitą arba nepriklausomas elektros energijos tiekėjas jam išmoka kompensaciją vadovaudamasis šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalies 4 punktu.

6. Šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyti asmenys, vykdę veiklą vadovaudamiesi šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje arba šio straipsnio 1 dalyje nurodytomis elektros energijos kiekio apskaitos sąlygomis, vieną kartą per apskaitos laikotarpį, nurodytą šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalies 1 punkte arba šio straipsnio 1 dalies 1 punkte, gali keisti gaminančio vartotojo pagamintos elektros energijos apskaitos modelį. Šių asmenų per apskaitos laikotarpį:

1) sukauptas elektros energijos kiekis, išreikštas pinigine išraiška pagal gaminančio vartotojo ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo tarpusavio sutartyje nustatytas sąlygas, gaminančio vartotojo pasirinkimu perkeliamas į gaminančio vartotojo virtualią sąskaitą arba nepriklausomas elektros energijos tiekėjas jam išmoka kompensaciją vadovaudamasis šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalies 4 punktu;

2) virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma, kai ji yra didesnė už nulį, pagal gaminančio vartotojo ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo tarpusavio sutartyje nustatytas sąlygas nepriklausomo elektros energijos tiekėjo išmokama gaminančiam vartotojui vadovaujantis šio straipsnio 1 dalies 6 punktu.

7. Šio straipsnio 2 dalyje ir šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytų asmenų elektros energijos vartojimo vietose nuo 2024 m. balandžio 1 d. vienu metu gali būti taikomi šio straipsnio 1 dalyje ir šio įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodyti elektros energijos kiekio apskaitos principai.

8. Šio straipsnio nuostatos *mutatis mutandis* taikomos ir garantinio elektros energijos tiekimo atveju.“

11 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„22 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijos gamybai jūrinėje teritorijoje ir šių išteklių naudojimo skatinimas

1. Vyriausybės įgaliota institucija, atsižvelgdama į šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 17 punkte nurodytą tvarkos aprašą, atlieka jūrinės teritorijos tyrimus ir kitus veiksmus, kurie reikalingi šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodytam Vyriausybės nutarimui dėl jūrinės teritorijos dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir dėl šių elektrinių didžiausių leistinų generuoti galių ir mažiausių įrengtųjų galių nustatymo (toliau – Vyriausybės nutarimas dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje) priimti ir (ar) įgyvendinti:

- 1) organizuoja specialiojo teritorijų planavimo dokumento parengimą;
- 2) organizuoja specialiojo teritorijų planavimo dokumento strateginį pasekmių aplinkai vertinimą;
- 3) organizuoja planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą;
- 4) organizuoja kitų veiksmų, būtinų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių leistinumui ir galimybės įvertinti, atlikimą.

2. Elektros tinklų galia ir pralaidumai rezervuojami 1,4 GW leistinos generuoti galios atsinaujinančius išteklius naudojančioms elektrinėms, numatomoms plėtoti jūrinėje teritorijoje, iki leidimo naudoti jūrinės teritorijos dalį (dalis) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių

elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – leidimas plėtrai ir eksploatacijai) išdavimo šiame ir 22¹ straipsniuose nurodytų konkursų laimėtojams dienos.

3. Vyriausybės įgaliota institucija organizuoja atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių, numatytų Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje, prijungimo prie perdavimo tinklų sausumos teritorijoje specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimą ir jo strateginį pasekmių aplinkai vertinimą. Visi šio straipsnio 1 ir šioje dalyse numatyti tyrimai ir veiksmai gali būti finansuojami iš Vyriausybės įgaliotai institucijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų ir (ar) lėšų, gautų iš kitų finansavimo šaltinių.

4. Jūrinės teritorijos dalis (dalys) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai naudojama (naudojamos) tik turint Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos išduotą leidimą plėtrai ir eksploatacijai. Leidimas plėtrai ir eksploatacijai išduodamas 41 metams. Leidime plėtrai ir eksploatacijai nurodoma atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių leistina generuoti galia ir įrengtoji galia, numatytos Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje. Šio leidimo galiojimo terminą pratęsia Valstybinė energetikos reguliavimo taryba neribotą kartų skaičių valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, kitų aplinkybių, kai nėra leidimo turėtojo kaltės ir kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, buvimo laikotarpiui, jeigu leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kreipdamasis dėl leidimo galiojimo termino pratęsimo, pateikia įrodymus, kad šio straipsnio 29 dalies 1 ir 2 punktuose, kai konkursas organizuotas vadovaujantis šiuo straipsniu, ar 22¹ straipsnio 9 dalies 1 ir 2 punktuose, kai konkursas organizuotas vadovaujantis šio įstatymo 22¹ straipsniu, numatytas sąlygas įvykdyti buvo vėluojama ar leidimo pratęsimo atveju suplanuotus darbus atlikti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, kitų aplinkybių, kai nėra leidimo turėtojo kaltės ir kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti.

5. Leidimus plėtrai ir eksploatacijai Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išduoda konkurso būdu. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba patikslina leidimą plėtrai ir eksploatacijai jame nurodydama faktiškai įrengtos elektrinės įrengtąją ir leistiną generuoti galias, kai asmeniui išduodamas leidimas gaminti elektros energiją Elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka.

6. Vyriausybės nutarimai dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje rengiami kiekvienai jūrinės teritorijos daliai, kurioje tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, atsižvelgiant į Nacionaliniame pažangos plane nustatytus atsinaujinančių energijos išteklių strateginius tikslus ir (arba) pažangos

uždavinius. Išankstinės prijungimo sąlygos išduodamos, konkursas (konkursai) organizuojamas (organizuojami) ir leidimas (leidimai) plėtrai ir eksploatacijai šioje dalyje numatytais atvejais išduodamas (išduodami) įsigaliojus Vyriausybės nutarimui dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje.

7. Elektros energijos gamyba atsinaujinančius energijos išteklius naudojančiose elektrinėse jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), vykdoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.

8. Elektrinių jūrinės teritorijos dalyje (dalyse) statyba ir elektros energijos gamyba gali būti vykdoma bendrai su kitomis valstybėmis narėmis, kaip tai numatyta šio įstatymo 59 straipsnyje.

9. Konkursas naudoti jūrinę teritoriją Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje nustatytose dalyse plėtojant ne didesnės negu šiame nutarime nustatytos leistinos generuoti galios elektrinės sandorio kainai, kuri turi būti didesnė už žemiausią ribą ir mažesnė arba lygi Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta didžiausiai galimai sandorio kainai, ir metiniam elektros energijos gamybos kiekiui, kuriam konkurso dalyvis pageidauja laimėti sandorio kainą (toliau – skatinamas kiekis), organizuojamas vadovaujantis Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, tačiau ne vėliau kaip per 180 kalendorinių dienų nuo informacijos apie planuojamą organizuoti konkursą paskelbimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto svetainėje dienos. Šio straipsnio 1 dalyje numatytų tyrimų ir kitų veiksmų rezultatai bei šių tyrimų ir kitų veiksmų atlikimo išlaidos viešai paskelbiami per 5 kalendorines dienas nuo jų gavimo dienos, tačiau ne vėliau, negu skelbiama informacija apie planuojamą organizuoti konkursą. Konkurso dalyvių registracija trunka 90 kalendorinių dienų nuo informacijos apie planuojamą organizuoti konkursą paskelbimo dienos. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba konkurso laimėtoją nustato per 60 kalendorinių dienų nuo konkurso dalyvių registracijos pabaigos. Šis terminas gali būti pratęstas 30 kalendorinių dienų motyvuotu konkurso komiteto, sudaryto Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, prašymu. Į konkurso laimėtojo nustatymo terminus neįskaičiuojama šio straipsnio 19 dalyje numatytos patikros dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams trukmė. Informacijos apie planuojamą organizuoti konkursą paskelbimo diena nurodoma Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje. Neįvykus konkursui šio straipsnio 10 dalyje numatytais atvejais, Vyriausybė nustato naują konkurso paskelbimo datą.

10. Konkursas laikomas neįvykusiu ir naują konkurso paskelbimo datą nustato Vyriausybė, kai:

- 1) dalyvauti konkurse užsiregistruoja mažiau negu du dalyviai;
- 2) į konkurso dalyvių sąrašą įrašyti mažiau negu du konkurso dalyviai;
- 3) į potencialių konkurso laimėtojų sąrašą neįrašomas nė vienas konkurso dalyvis;

4) potencialiu konkurso laimėtoju laikomas konkurso dalyvis, vadovaujantis Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymu, nustatomas kaip neatitinkantis nacionalinio saugumo interesų arba atsisako būti konkurso laimėtoju ir potencialių konkurso laimėtojų sąraše nėra įrašyta daugiau konkurso dalyvių.

11. Konkurse turi teisę dalyvauti Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys ir (ar) kitos organizacijos ar jų padaliniai, ar jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės, atitinkantys šias sąlygas:

1) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad:

a) konkurso dalyvis atitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, numatytus Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio 3 dalies įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnyje (toliau – europinės ir transatlantinės integracijos kriterijai);

b) nuosavybės teise įsigiję konkurso dalyvio akcijų, teisių, pajų ar kapitalo dalių (toliau – akcijos) fiziniai ar juridiniai asmenys arba kiti ūkio subjektai (toliau – tiesioginiai akcininkai), fiziniai ar juridiniai asmenys arba kiti ūkio subjektai, nuosavybės teise tiesiogiai neturintys konkurso dalyvio akcijų, bet galintys daryti įtaką konkurso dalyviui per savo turimas konkurso dalyvio tiesioginio akcininko akcijas ar kitų netiesioginių akcininkų (kai yra akcininkų eilė) akcijas (toliau – netiesioginiai akcininkai), ir fiziniai asmenys, kurie nuosavybės teise yra tiesiogiai arba netiesiogiai įsigiję konkurso dalyvio akcijų (toliau – galutiniai naudos gavėjai) atitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, arba, nors ir neatitinka šių kriterijų, tačiau jų kiekvieno atskirai ar visų kartu turimų konkurso dalyvio akcijų ar balsavimo teisių dalių procentinė išraiška, vertinant pagal šio straipsnio 13 dalyje numatytus principus, nesudaro ir neviršija Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 2 straipsnio 14 dalyje nurodyto dydžio (toliau – kvalifikuotoji akcijų paketo dalis);

c) asmenys, kurie nėra konkurso dalyvio tiesioginiai akcininkai, netiesioginiai akcininkai ir (ar) galutiniai naudos gavėjai ir kuriems yra perleistos balsavimo teisės šio straipsnio 13 dalies 3 punkte numatytais atvejais (toliau – tretieji asmenys), atitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus arba, nors ir neatitinka šių kriterijų, tačiau jų kiekvieno atskirai ar visų kartu turimų balsavimo teisių dalių procentinė išraiška, vertinant pagal šio straipsnio 13 dalyje numatytus principus, nesudaro ir neviršija kvalifikuotosios akcijų paketo dalies;

d) kiekvienas jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės asmuo atitinka šio punkto a, b ir c papunkčių nuostatas;

2) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad, konkurso dalyvį pripažinus konkurso laimėtoju, laimėtojas, įgyvendindamas elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektą, įsipareigoja laikytis Vyriausybės nustatytų reikalavimų, kurie susiję su šiltnamio efekta sukeliančių dujų išmetimo mažinimo tikslais, investicijomis į aplinkos apsaugą, parama, kurios

dydis apskaičiuojamas dauginant praėjusiais kalendoriniais metais pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį iš 1 euro už 1 MWh ir kuri Vyriausybės nustatyta tvarka skiriama vietos bendruomenėms, taip pat kurie susiję su mažų ir vidutinių įmonių įtraukimu į projekto įgyvendinimą. Šiame punkte nurodyta parama sumokama šio įstatymo 13¹ straipsnyje nurodytam administratoriui ir administruojama Vyriausybės nustatyta tvarka;

3) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nurodytus dokumentus, patvirtinančius dalyvio atitiktį Vyriausybės nustatytiems reikalavimams dėl finansinio pajėgumo ir turimos patirties įgyvendinant elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektus. Asmuo, siekdamas pagrįsti atitiktį nustatytiems reikalavimams, gali remtis jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančių asmenų, kai konkurse dalyvauja jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikianti asmenų grupė, ir (ar) Vyriausybės nustatytą su konkurso dalyviu susijusių ūkio subjektų finansiniu pajėgumu ir (ar) turima patirtimi įgyvendinant elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektus;

4) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad įsipareigoja prisiimti atsakomybę už prisijungimą prie elektros perdavimo tinklų sausumos teritorijoje ir atsakomybę už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą;

5) pasirašę Elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą ir pateikę Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą;

6) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad statys naujas elektrines ar įrengs anksčiau neeksploatuotas elektrines, kurių statybai ar įrengimui bus naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga ir kurių įrengtoji galia bus ne mažesnė negu Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje nustatyta mažiausia elektrinių įrengtoji galia, o leistina generuoti galia bus ne didesnė negu šiame punkte nurodytame nutarime nustatyta elektrinių leistina generuoti galia;

7) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai sumokėję konkurso dalyvio mokesį, kuris Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatomas įvertinus konkurso organizavimo sąnaudas;

8) įrenginiams įsigyti nėra pasinaudoję šio įstatymo 20 straipsnio 24 dalyje nurodytais paramos šaltiniais. Ši nuostata netaikoma asmenims, dalyvaujantiems šio įstatymo 22¹ straipsnyje nurodytame konkurse;

9) nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka;

10) nėra iškelta restruktūrizavimo byla;

11) nėra priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas likviduoti juridinį asmenį;

12) yra vykdomi įsipareigojimai, susiję su mokesčių mokėjimu. Asmuo laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus, susijusius su mokesčių mokėjimu, jeigu jo neįvykdytų įsipareigojimų suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

13) yra įvykdyti įsipareigojimai, susiję su viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėjimu, arba suderintas šių įsipareigojimų įvykdymo grafikas;

14) yra vykdomi įsipareigojimai, susiję su socialinio draudimo įmokų mokėjimu. Asmuo laikomas įvykdžiusiu įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokų mokėjimu, jeigu jo neįvykdytų įsipareigojimų suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

15) per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, intelektinei ir pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

16) juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys (nariai), ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai) ar fizinis asmuo neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio asmens vadovo ar valdymo organo nario (narių), ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) ar fizinio asmens per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos, tikslinės paramos, subsidijos ar dotacijos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą;

17) pateikę informaciją apie pagrindinius planuojamo įgyvendinti elektrinių plėtros jūrinėje bei susijusios infrastruktūros statybos jūrinėje ir sausumos teritorijose projekto etapus, planuojamus statybų ir kitų susijusių darbų įgyvendinimo tvarkaraščius, kuriuose įtvirtinti terminai negali būti ilgesni negu šio straipsnio 29 dalyje, kai konkursas organizuojamas vadovaujantis šiuo straipsniu, ar 22¹ straipsnio 9 dalyje, kai konkursas organizuojamas vadovaujantis šio įstatymo 22¹ straipsniu, nustatyti terminai, planuojamus finansavimo šaltinius bei kitą Vyriausybės nustatytą su elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektu susijusią informaciją bei įsipareigojimą laiku ir tinkamai laikytis pateiktų elektrinių plėtros jūrinėje bei susijusios infrastruktūros statybos jūrinėje ir sausumos teritorijose projekto įgyvendinimo terminų bei kitų teisės aktuose nustatytų įsipareigojimų;

18) pateikę Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai patvirtinimą, kad, laimėję konkursą, įsipareigoja per ne ilgesnį kaip 3 mėnesių laikotarpį, kai konkurso laimėtojas yra juridinis asmuo, kitos valstybės narės juridinis asmuo ar kitos organizacijos padalinys, įsisteigti Lietuvos Respublikoje.

12. Šio straipsnio 11 dalies 3 punkte nurodyti ūkio subjektai, kurių finansiniais pajėgumais remiasi konkurso dalyvis, prisiima solidariąją atsakomybę už elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimą. Solidarioji jų atsakomybė pasibaigia, kai konkurso laimėtojui yra išduodamas leidimas gaminti elektros energiją arba vadovaujantis šio straipsnio 27 dalimi pasikeičia pagal šio straipsnio 11 dalies 18 punktą įsteigto juridinio asmens sudėtis.

13. Vertinant tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų, galutinių naudos gavėjų ir trečiųjų asmenų akcijų ir balsavimo teisių procentinę išraišką, taikomi šie principai, jeigu:

1) netiesioginis akcininkas ir (ar) galutinis naudos gavėjas neatitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų, jo turima akcijų paketo dalis nustatoma pagal sandaugos taisyklę, pagal kurią padauginamos konkurso dalyvio akcininkų eilėje esančios akcijų paketo dalys, pradedant nuo netiesioginio akcininko ar galutinio naudos gavėjo turimos akcijų paketo dalies, kuri padauginama iš akcijų paketo dalies, valdomos aukštesniu lygiu, ir taip tęsiama akcininkų eilėje iki tiesioginių akcininkų turimos akcijų paketo dalies;

2) du ar daugiau tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų ir (ar) galutinių naudos gavėjų neatitinka europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų, o jų kiekvieno atskirai turima akcijų paketo dalis nesudaro ir neviršija kvalifikuotosios akcijų paketo dalies, atliekant vertinimą sudedamos tokių tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų ir (ar) galutinių naudos gavėjų turimos konkurso dalyvio akcijų paketo dalys, apskaičiuotos pagal šios dalies 1 punkte nustatytą sandaugos taisyklę;

3) tiesioginiams akcininkams, netiesioginiams akcininkams, galutiniams naudos gavėjams ir (ar) tretiesiems asmenims yra perleistos kitų tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų ir (ar) galutinių naudos gavėjų balsavimo teisės, įvertinama, ar tiesioginių akcininkų, netiesioginių akcininkų, galutinių naudos gavėjų ir (ar) trečiųjų asmenų, neatitinkančių europinės ir transatlantinės integracijos kriterijų, kiekvieno atskirai ar visų kartu turima balsavimo teisių suma nesudaro arba neviršija kvalifikuotosios akcijų paketo dalies. Netiesioginių akcininkų, galutinių naudos gavėjų ir (ar) trečiųjų asmenų turima bendra balsavimo teisių suma apskaičiuojama šios dalies 1 ir 2 punktuose nustatyta tvarka. Balsavimo teisių dalis ir akcijų paketo dalis nėra sumuojamos;

4) konkurso dalyvis, jo tiesioginiai akcininkai ir (ar) jo netiesioginiai akcininkai yra bendrovės, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, vertybinių popierių

dalį, kuria prekiaujama reguliuojamoje rinkoje, šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose nustatyta tvarka vertinama tik tuo atveju, jeigu ji sudaro arba viršija kvalifikuotąją akcijų paketo dalį.

14. Šio straipsnio 11 dalies 1, 8–16 punktuose numatytus reikalavimus privalo atitikti kiekvienas jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikiančios asmenų grupės dalyvis.

15. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba prieš vieną mėnesį iki didžiausios galimos sandorio kainos paskelbimo dienos parengia ir viešai skelbia informaciją, reikalingą didžiausiai galimai sandorio kainai nustatyti, iki informacijos apie konkursą paskelbimo dienos nustato ir viešai skelbia didžiausią galimą sandorio kainą ir žemiausią ribą. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nustatydamą didžiausią galimą sandorio kainą, įvertina:

- 1) vidutinį metinį elektros energijos gamybos kiekį;
- 2) vidutines kintamąsias ir pastoviąsias veiklos sąnaudas;
- 3) vidutines santykinės investicijas į elektrinių įrengimą ir jų prijungimą prie elektros tinklų, įskaitant transformatorių pastotės sausumos teritorijoje plėtros sąnaudas;
- 4) paramos taikymo laikotarpį;
- 5) diskonto normą;
- 6) elektrinės naudingo eksploatavimo laikotarpį.

16. Elektros energijos gamyba skatinama 15 metų laikotarpiu elektros energija prekiaujant pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) energetikos ministro tvirtinamose elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais, Vyriausybės nustatyta tvarka vadovaujantis šiais principais:

1) kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra mažesnė už sandorio kainą, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius gamintojui sumoka kainos priedą, kuris apskaičiuojamas kaip sandorio kainos ir kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos skirtumas;

2) kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra didesnė už sandorio kainą, gamintojas viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui sumoka kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos ir sandorio kainos skirtumą;

3) šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytos lėšos už praėjusius kalendorinius metus mokamos iki einamųjų metų vasario 15 dienos už pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį, kuris negali būti didesnis negu konkurso metu priskirtas skatinamas kiekis. Metinis skatinamas kiekis paskirstomas vadovaujantis proporcingumo principu, atsižvelgiant į metinį pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos kiekį.

17. Vyriausybės nustatyta tvarka gamintojui viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nemokamos už laikotarpį, kurį kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos

zonoje valandinė kaina yra lygi gamintojo konkurse laimėtai sandorio kainai, ir (ar) už laikotarpį, kurį kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra mažesnė už nulį arba jam lygi, taip pat už pagamintos ir į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekį, kuris viršija gamintojo konkurse nurodytą skatinamą kiekį.

18. Konkurso dalyviai kartu su Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nurodytais dokumentais privalo pateikti pasiūlymus dėl pageidaujamos sandorio kainos, skatinamo kiekio ir pageidaujamos metinės potencialaus skatinimo apimties, kuri apskaičiuojama kaip pageidaujamos sandorio kainos ir žemiausios ribos skirtumo ir skatinamo kiekio sandauga. Jeigu konkurso dalyvio nurodomas skatinamas kiekis yra lygus nuliui, konkurso dalyvis taip pat turi pateikti elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje vystymo mokesčio, kurį laimėjęs konkursą įsipareigoja sumokėti Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais (toliau – vystymo mokestis), pasiūlymą. Potencialių konkurso laimėtojų sąrašas, vadovaujantis Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, sudaromas rikiuojant konkurso dalyvius pagal konkurso dalyvių nurodytą mažiausią pageidaujamą metinę potencialaus skatinimo apimtį. Potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, nurodęs mažiausią pageidaujamą metinę potencialaus skatinimo apimtį. Sutapus mažiausiai pageidaujamai metinei potencialaus skatinimo apimčiai, potencialiu konkurso laimėtoju konkurso dalyvis pripažįstamas tokia tvarka:

1) kai mažiausia pageidaujama metinė potencialaus skatinimo apimtis yra didesnė už nulį, potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, pasiūlęs mažiausią skatinamą kiekį. Sutapus konkurso dalyvių pateiktiems skatinamo kiekio pasiūlymams, sutapusius pasiūlymus pateikę konkurso dalyviai yra kviečiami mažinti skatinamus kiekius. Jeigu konkurso dalyvio patikslintas skatinamas kiekis yra lygus nuliui, konkurso dalyvis taip pat turi nurodyti vystymo mokestį. Potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, nurodęs mažiausią patikslintą skatinamą kiekį. Sutapus konkurso dalyvių patikslintiems skatinamiems kiekiams, potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, anksčiausiai pateikęs visus tinkamai užpildytus dokumentus, išskyrus atvejus, kai, patikslinus skatinamus kiekius, dviejų ar daugiau dalyvių pasiūlyti skatinimo kiekiai lygūs nuliui. Šiuo atveju laimėtojas nustatomas vadovaujantis šios dalies 2 punktu;

2) kai mažiausia pageidaujama metinė potencialaus skatinimo apimtis yra lygi nuliui, potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, nurodęs didžiausią vystymo mokestį. Sutapus konkurso dalyvių vystymo mokesčiams, sutapusius pasiūlymus pateikę konkurso dalyviai yra kviečiami didinti vystymo mokestį. Potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, nurodęs didžiausią patikslintą vystymo mokestį. Sutapus konkurso dalyvių patikslintiems vystymo mokesčiams, potencialiu konkurso laimėtoju pripažįstamas konkurso dalyvis, anksčiausiai pateikęs visus tinkamai užpildytus dokumentus.

19. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo potencialaus konkurso laimėtojo nustatymo inicijuoja jo patikrą dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams ir potencialų konkurso laimėtoją pripažįsta konkurso laimėtoju tik įsitikinusi, kad jis nekelia rizikos ar grėsmės nacionalinio saugumo interesams. Vadovaujantis Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 12 straipsniu, Vyriausybei priėmus sprendimą, kad potencialiu konkurso laimėtoju pripažintas konkurso dalyvis neatitinka nacionalinio saugumo interesų, konkurso laimėtoju pripažįstamas kitas potencialių konkurso laimėtojų sąraše iš eilės einantis potencialus konkurso laimėtojas, atitinkantis nacionalinio saugumo interesus.

20. Konkurso laimėtojas įrengia, eksploatuoja, nuosavybės teise valdo infrastruktūrą, reikalingą atsinaujinančius išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti prie elektros perdavimo tinklų, nuo šių elektrinių iki elektros tinklų operatoriaus nurodyto prijungimo taško ir atsakomybės ribų transformatorių pastotėje sausumos teritorijoje. Konkurso laimėtojas elektros tinklų operatoriaus nustatyta tvarka padengia elektros tinklų operatoriaus patirtas transformatorių pastotės sausumos teritorijoje plėtros, reikalingos šioms elektrinėms prijungti, sąnaudas. Kai į transformatorių pastotę yra prijungiama daugiau negu viena elektrinė, transformatorių pastotės sausumos teritorijoje plėtros sąnaudos tarp elektrinių vystytojų padalijamos proporcingai jungiamų elektrinių leistinai generuoti galiai.

21. Konkurso laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, įgyja teisę naudoti jūrinės teritorijos dalį (dalis), nustatytą (nustatytas) Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje, atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai, statybai ir eksploatacijai. Leidimas plėtrai ir eksploatacijai taip pat suteikia teisę naudoti jūrinę teritoriją šioms elektrinėms reikalingai infrastruktūrai įrengti ir teisę įgyvendinti teritorijų planavimo dokumento (dokumentų), skirto (skirtų) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų, sprendinius. Konkretias sausumos ir jūrinės teritorijos naudojimo sąlygas nustato Vyriausybė arba jos įgaliota (įgaliotos) institucija (institucijos). Valstybinės žemės patikėtinio sutikimas dėl valstybinės žemės naudojimo atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai, statybai ir eksploatacijai jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), nustatytoje (nustatytose) Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje, ir su jomis susijusios šio straipsnio 20 dalyje nurodytos infrastruktūros, suplanuotos teritorijų planavimo dokumentu (dokumentais), skirtu (skirtais) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų, plėtros ir statybos sausumos ir jūrinėje teritorijose nereikalingas.

22. Konkurso laimėtojo inžineriniams tinklams įrengti ir eksploatuoti reikalingais servitutais, suprojektuotais teritorijų planavimo dokumento (dokumentų), skirto (skirtų) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų, sprendiniais, esant techninėms galimybėms, turi teisę naudotis ir kitų jūrinių teritorijų, skirtų atsinaujinančių energijos išteklių plėtojimui, konkursų laimėtojai ir (arba) perdavimo tinklų operatorius, nepažeisdami viešpataujančiojo daikto, kuriam nustatytas pirmesnis servitutas, savininko teisėtų interesų ir teisės aktais pagrįstų reikalavimų dėl inžinerinių tinklų tiesimo bei atstumo tarp inžinerinių tinklų. Įvykdžius visus teisės aktais pagrįstus viešpataujančiojo daikto savininko reikalavimus dėl inžinerinių tinklų tiesimo bei atstumo tarp inžinerinių tinklų arba negavus šių reikalavimų per 20 darbo dienų nuo prašymo pateikimo viešpataujančiojo daikto savininkui dienos, laikoma, kad yra gautas viešpataujančiojo daikto, kurio naudai nustatytas pirmesnis servitutas, savininko sutikimas. Tokiu atveju inžinerinių tinklų techninės priežiūros, remonto, rekonstravimo ir modernizavimo tvarką viešpataujančiųjų daiktų savininkai gali nustatyti tarpusavio susitarimu.

23. Jeigu teritorijų planavimo dokumento (dokumentų), skirto (skirtų) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų, sprendinių pagrindu administraciniu aktu ar kitais Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse nustatytais pagrindais nustatomi servitutai skirtingiems viešpataujančiųjų daiktų savininkams ir servitutų teritorijos persidengia, jų savininkai gali sudaryti susitarimą dėl teritorijos (teritorijų), kuriai (kurioms) nustatyti servitutai, naudojimo ir priežiūros bei inžinerinių tinklų eksploatavimo ir priežiūros sąlygų, kurios neturi prieštarauti Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymui, jeigu persidengia ne tik teritorija (teritorijos), kuriai (kurioms) nustatyti servitutai, bet ir apsaugos zonų teritorijos, ir Civiliniam kodeksui.

24. Vyriausybės įgaliota institucija savo interneto svetainėje šio straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytų veiksmų atlikimo išlaidas viešai paskelbia per 5 kalendorines dienas nuo šių veiksmų atlikimo rezultatų gavimo dienos, taip pat viešai skelbiamos Energetikos ministerijos patirtos išlaidos, susijusios su teritorijų planavimo dokumento (dokumentų), skirto (skirtų) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų, įgyvendinimu. Šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose ir 3 dalyje nurodytų veiksmų atlikimo išlaidos yra kompensuojamos šiame ir (ar) 22¹ straipsniuose nurodytus konkursus laimėjusio (laimėjusių) dalyvio (dalyvių), taikant proporcingumo principą. Šiame straipsnyje nurodytą konkursą laimėjęs dalyvis kompensuoja Vyriausybės įgaliotos institucijos patirtas išlaidas, susijusias su šio straipsnio

1 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytų veiksmų atlikimu. Kompensacija mokama Vyriausybės įgaliotai institucijai. Kompensacijos mokėjimo ir naudojimo tvarką ir terminus nustato Vyriausybė.

25. Atsiradus papildomų elektros energijos gamybos pajėgumų plėtros poreikiui, Vyriausybės įgaliota institucija įvertina jų įrengimo tikslingumą ir prireikus peržiūri ar atnaušina šio straipsnio 1 dalyje numatytų tyrimų ir kitų veiksmų rezultatus ir pateikia pasiūlymus Vyriausybei dėl naujo Vyriausybės nutarimo, nurodyto šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte, priėmimo, tolesnės elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje koncepcijos ir konkurso organizavimo modelio.

26. Leidimai plėtrai ir eksploatacijai šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis išduodami fiziniams asmenims arba Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kitų valstybių narių juridinių asmenų ar kitų organizacijų padaliniams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje, kurie šio straipsnio 19 dalyje nustatyta tvarka pripažinti konkurso laimėtojais ir kurie pateikia įsipareigojimą visą leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimo laikotarpį atitikti europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus, vadovaudamiesi šio straipsnio 11 dalies 1 punktu ir 13 dalyje nustatytais principais. Kai konkurso laimėtojas, siekdamas gauti leidimą plėtrai ir eksploatacijai, įsteigia juridinį asmenį ar kitos organizacijos padalinį Lietuvos Respublikoje, leidimas plėtrai ir eksploatacijai išduodamas konkurso laimėtojo Lietuvos Respublikoje įsteigtam juridiniam asmeniui, kitų valstybių narių juridinio asmens ar kitos organizacijos padaliniui. Šiuo atveju konkurso laimėtojas turi laiduoti Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai jos nustatyta tvarka, kad jo įsteigtas juridinis asmuo ar kitos organizacijos padalinys vykdys šio straipsnio 11 dalyje nurodytas prievoles ir tinkamai įgyvendins šiame įstatyme nustatytus reikalavimus, taikomus atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai jūrinėje teritorijoje. Konkurso laimėtojas, pateikęs laidavimą, tampa solidariai atsakingas už šio straipsnio 11 dalyje nurodytas prievoles ir tinkamą kitų šiame įstatyme nustatytų reikalavimų, susijusių su atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtra ir eksploatacija jūrinėje teritorijoje, kurie taikomi konkurso laimėtojo įsteigtam juridiniam asmeniui ar kitos organizacijos padaliniui, įgyvendinimą. Šiam juridiniam asmeniui ar kitos organizacijos padaliniui *mutatis mutandis* taikomos šioje dalyje ir šio straipsnio 11 dalyje nustatytos sąlygos.

27. Konkurso laimėtojo laidavimas, pateiktas pagal šio straipsnio 26 dalį, galioja tol, kol galioja išduotas leidimas plėtrai ir eksploatacijai. Panaikinus leidimą plėtrai ir eksploatacijai ar pasibaigus jo galiojimui, konkurso laimėtojo laidavimas pasibaigia. Konkurso laimėtojo laidavimas taip pat pasibaigia, kai Valstybinė energetikos reguliavimo taryba Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatytais atvejais ir tvarka patvirtina pagal šio straipsnio 11 dalies 18 punktą įsteigto juridinio asmens sudėties pasikeitimą. Patvirtinimas pateikiamas, jeigu vadovaujantis Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos

įstatymu yra atlikta patikra dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams ir įsitikinta, kad nekeliama rizika ar grėsmė nacionalinio saugumo interesams, užtikrinama atitiktis šio straipsnio 11 dalyje nustatytiems europinės ir transatlantinės integracijos kriterijams, finansinio pajėgumo ir (ar) turimos patirties įgyvendinant elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projektus reikalavimams ir pateikiamas naujas laidavimas. Naujojo laidavimo galiojimui taikomos tokios pačios nuostatos, kaip konkurso laimėtojo laidavimo galiojimui.

28. Konkurso laimėtojo atitiktis šio straipsnio 26 dalyje nurodytiems reikalavimams įvertinimo tvarka ir įspėjimo apie leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimo, informavimo apie galiojimo panaikinimą, galiojimo sustabdymo ir galiojimo panaikinimo pagrindų taikymo tvarka nustatoma Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše.

29. Asmuo, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis šiame leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šios teisės pagal sutartį ar kitais pagrindais ir privalo laikytis šių veiklos sąlygų:

1) per 4 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti statybą leidžiantį dokumentą, išskyrus atvejus, kai šį terminą įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo, nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo arba dėl kitų aplinkybių, kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo turėtojo kaltės;

2) per 8 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti leidimą gaminti elektros energiją ketinimų protokole nurodytai elektrinės leistinais generuoti galiai, išskyrus atvejus, kai šį terminą įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo, nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo arba dėl kitų aplinkybių, kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo turėtojo kaltės;

3) nedidinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos leistinos generuoti galios, nemažinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos įrengtosios galios ir neplėsti teritorijos;

4) laiku ir tinkamai vykdyti pagal šio straipsnio 11 dalies 2 ir 17 punktus priimtus įsipareigojimus;

5) Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais Lietuvos energetikos agentūrai teikti ataskaitas apie elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo eigą ir apie šio straipsnio 11 dalies 2 ir 17 punktuose nurodytų priimtų reikalavimų vykdymą.

30. Už leidimų plėtrai ir eksploatacijai reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimus Valstybinė energetikos reguliavimo taryba įspėja šio leidimo turėtoją apie galimą leidimo galiojimo sustabdymą šio straipsnio 31 dalyje nustatytais pagrindais ir, šioje dalyje nustatytais

terminais nepašalinus reguliuojamos veiklos pažeidimų, sustabdo jų galiojimą arba informuoja apie šio leidimo galiojimo panaikinimą šio straipsnio 33 dalyje nustatytais pagrindais. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojai, kuris yra įspėtas apie leidimo galiojimo sustabdymą ar kurio leidimo galiojimas yra sustabdytas, nustatomas 30 kalendorinių dienų laikotarpis, per kurį turi būti pašalinti reguliuojamos veiklos pažeidimai. Pažeidimams pašalinti gali būti nustatomas ilgesnis laikotarpis, jeigu tai reikalinga dėl objektyvių priežasčių: dėl nuo leidimo turėtojo nepriklausančių priežasčių – valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, kitų aplinkybių, kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo turėtojo kaltės, – leidimo turėtojas šio straipsnio 29 dalyje, kai konkursas organizuotas vadovaujantis šiuo straipsniu, ar 22¹ straipsnio 9 dalyje, kai konkursas organizuotas vadovaujantis šio įstatymo 22¹ straipsniu, nustatytais terminais negauna statybą leidžiančio dokumento ar leidimo gaminti elektros energiją. Laikotarpis pažeidimams pašalinti negali būti ilgesnis kaip 90 kalendorinių dienų, išskyrus atvejus, kai pažeidimams, įvykusiems dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, pašalinti reikalingas ilgesnis laikotarpis.

31. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą Valstybinė energetikos reguliavimo taryba sustabdo, jeigu:

1) išdavus leidimą plėtrai ir eksploatacijai leidimo galiojimo laikotarpiu paaiškėja, kad konkursui pateiktuose dokumentuose pateikti netikslūs duomenys arba duomenys turi trūkumų;

2) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas pažeidė šio straipsnio 29 dalies 2 ir 3 punktuose, kai konkursas organizuotas vadovaujantis šiuo straipsniu, ar 22¹ straipsnio 9 dalies 2 ir 3 punktuose, kai konkursas organizuotas vadovaujantis šio įstatymo 22¹ straipsniu, nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas, išskyrus atvejus, kai pastatoma mažesnė, negu nurodyta ketinimų protokole, leistinos generuoti galios ir (ar) įrengtosios galios elektrinė;

3) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas ilgiau negu vienus metus nevykdo įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, taip pat, kai leidimas plėtrai ir eksploatacijai gautas šiame straipsnyje nustatyta tvarka, sandorio kainos ir vystymo mokesčio mokėjimu, išskyrus atvejus, kai neįvykdytų įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

4) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas leidimo galiojimo laikotarpiu neatitinka šio straipsnio 26 dalyje nurodyto reikalavimo dėl atitikties europinės ir transatlantinės integracijos kriterijams.

32. Kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas per Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą laikotarpį pateikia dokumentus, įrodančius, kad šio straipsnio 31 dalyje nurodyti

pažeidimai pašalinti, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo šių dokumentų gavimo dienos panaikina šio leidimo galiojimo sustabdymą.

33. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą Valstybinė energetikos reguliavimo taryba panaikina, jeigu:

1) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas jau buvo sustabdytas, pakartotinai per 12 mėnesių nuo šio leidimo galiojimo sustabdymo dienos pažeidžia šio straipsnio 29 dalies 3 punkte nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas;

2) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas šio straipsnio 31 dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, per pažeidimams pašalinti nustatytą laikotarpį nepateikia patikslintų duomenų, nepašalina netikslumų arba Valstybinė energetikos reguliavimo taryba nustato, kad pateikti duomenys neatitinka reikalavimų, galiojusių leidimo plėtrai ir eksploatacijai išdavimo dieną;

3) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas šio straipsnio 31 dalies 2, 3 ar 4 punkte nurodytais pagrindais, per pažeidimams pašalinti nustatytą laikotarpį jų nepašalina;

4) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas, vykdo leidime nurodytą veiklą;

5) leidimą plėtrai ir eksploatacijai turintis juridinis asmuo pasibaigė jį likvidavus ar reorganizavus;

6) fizinis asmuo, turėjęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, miršta;

7) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikia prašymą panaikinti leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą.

34. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba prižiūri, kaip laikomasi leidime plėtrai ir eksploatacijai nustatytų reguliuojamos veiklos sąlygų.

35. Šiame straipsnyje nurodyto konkurso dalyvis, pagal šio straipsnio 19 dalį pripažintas konkurso laimėtoju, per 5 metus nuo leidimo gaminti elektros energiją gavimo dienos lygiomis dalimis Vyriausybės nustatyta tvarka sumoka vystymo mokestį į atskirą valstybės išdo sąskaitą.

36. Šio įstatymo 22¹ straipsnyje nurodyto konkurso dalyvis, pagal šio straipsnio 19 dalį pripažintas konkurso laimėtoju, per 60 kalendorinių dienų nuo paskelbimo konkurso laimėtoju dienos Vyriausybės nustatyta tvarka sumoka vystymo mokestį į atskirą valstybės išdo sąskaitą.

37. Kai perdavimo sistemos operatorius Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis pasinaudoja konkurso dalyvio patektu prievolių įvykdymo užtikrinimu, gautas lėšas perdavimo sistemos operatorius Vyriausybės nustatyta tvarka perveda į šio straipsnio 39 dalyje nurodytą sąskaitą.

38. Leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas Vyriausybės nustatyta tvarka į atskirą valstybės išdo sąskaitą lėšas perveda šiais atvejais:

1) kai nesilaiko pagal šio straipsnio 11 dalies 2 punktą priimtų veiklos sąlygų ir įsipareigojimų, išskyrus atvejus, kai priimtas veiklos sąlygas ir įsipareigojimus įvykdyti vėluoja dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, kitų aplinkybių, kurių leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojo kaltės. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas sumoka baudą, lygią priimtiems įsipareigojimams;

2) kai nesilaiko šio straipsnio 29 dalies 1 punkte, kai konkursas organizuotas vadovaujantis šiuo straipsniu, ar 22¹ straipsnio 9 dalies 1 punkte, kai konkursas organizuotas vadovaujantis šio įstatymo 22¹ straipsniu, nustatytų veiklos sąlygų ir per nustatytą terminą nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos nėra gavęs statybą leidžiančio dokumento, išskyrus atvejus, kai priimtas veiklos sąlygas ir įsipareigojimus įvykdyti vėluoja dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo arba nenugalimos jėgos aplinkybių, kitų aplinkybių, kurių leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojo kaltės. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo gauti statybą leidžiantį dokumentą, iki dienos, kai šis dokumentas gaunamas arba leidimas plėtrai ir eksploatacijai panaikinamas šio straipsnio 33 dalyje numatytais pagrindais;

3) kai nesilaiko šio straipsnio 29 dalies 5 punkte nustatytų veiklos sąlygų ir neteikia ataskaitų apie elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo eigą ir kitus įsipareigojimus. Šiuo atveju leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas už kiekvieną pradelstą dieną sumoka baudą, apskaičiuojamą 0,0342 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo dienos, kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas turėjo pateikti ataskaitą, iki dienos, kai ją pateikė;

4) kai vykdamas šio straipsnio 11 dalies 2 punkte nustatytus reikalavimus konkurso laimėtojas yra įpareigojamas pervesti lėšas į valstybės išdo sąskaitą.

39. Pagal šio straipsnio 35–38 dalis gautos lėšos yra kaupiamos atskiroje valstybės išdo sąskaitoje, kuri skelbiama Energetikos ministerijos interneto svetainėje, ir Vyriausybės nustatyta tvarka naudojamos tikslais, susijusiais su atsinaujinančių energijos išteklių plėtra, energijos efektyvumo didinimu, taip pat moksliniams tyrimams ir inovacijoms atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje. Pagal šio straipsnio 36 dalį gautos lėšos Vyriausybės sprendimu taip pat gali būti naudojamos galutiniams elektros energijos vartotojams remti skirtoms priemonėms,

kuriomis švelninamas didelių elektros energijos kainų poveikis tiems vartotojams, finansuoti, įskaitant finansuojamas iš biudžeto lėšų, pagal Energetikos įstatymo 19² straipsnį vykdomoms priemonėms padengti ar biudžeto skolai, atsiradusiai dėl šių priemonių, sumažinti. Šias lėšas Vyriausybės nustatyta tvarka administruoja Vyriausybės įgaliota institucija.

40. Elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių išteklių, taip pat elektros energija, pagaminta elektrinėse jų technologinių bandymų metu, kai elektrinė yra prijungta prie elektros perdavimo tinklų, prekiaujama pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) energetikos ministro tvirtinamose elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais.

41. Teritorijų, reikalingų prijungti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, planuojamas plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prie elektros perdavimo tinklų, parengimo inžinerinės infrastruktūros plėtrai projektas yra pripažįstamas ypatingos valstybinės svarbos projektu, kuriam įgyvendinti taikomas Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymas (išskyrus reikalavimą pateikti projekto galimybių studiją), jeigu žemės paėmimas visuomenės poreikiams numatytas Vyriausybės nutarime, kuriuo tvirtinamas teritorijų planavimo dokumentas (dokumentai), skirtas (skirti) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms, planuojamoms plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prijungti prie elektros perdavimo tinklų. Projektą įgyvendinanti institucija yra Energetikos ministerija.“

12 straipsnis. 22¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„22¹ straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijos gamybai jūrinėje teritorijoje

1. Kai konkursas naudoti jūrinę teritoriją organizuojamas šiame straipsnyje nustatyta tvarka, šiam konkursui ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui elektros energijos gamybai jūrinėje teritorijoje yra taikomos šio straipsnio nuostatos ir šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1, 2 punktai ir 2–6, 8, 11–14, 19–28, 30–34, 36–41 dalys.

2. Kai Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje nustatyta, kad konkursas atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai organizuojamas pagal šį straipsnį, konkurso laimėtojas neįgyja teisės į šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytas skatinimo priemones.

3. Konkursas naudoti jūrinę teritoriją Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje nustatytose dalyse plėtojant elektrines organizuojamas Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka. Konkursą sudaro šie etapai:

1) asmenų, siekiančių dalyvauti konkurse, registracijos ir dokumentų teikimo etapas, kuris pradedamas informacijos apie planuojamą organizuoti konkursą paskelbimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto svetainėje dieną ir trunka 60 kalendorinių dienų. Šiuo etapu asmenys, siekiantys dalyvauti konkurse, teikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatytus dokumentus bei informaciją;

2) asmenų, siekiančių dalyvauti konkurse, kvalifikacijos tikrinimo etapas, kuris trunka ne ilgiau kaip 30 kalendorinių dienų nuo registracijos ir dokumentų teikimo etapo pabaigos. Šis terminas gali būti pratęstas 7 kalendorinėms dienoms Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka. Šiuo etapu yra vertinama asmenų, užsiregistravusių dalyvauti konkurse, atitiktis šio įstatymo 22 straipsnio 11 dalyje nustatytoms sąlygoms. Kvalifikacijos tikrinimo etapas yra užbaigiamas, kai Valstybinė energetikos reguliavimo taryba patvirtina šio įstatymo 22 straipsnio 11 dalyje nustatytas sąlygas atitinkančius asmenis konkurso dalyviais, kurie turi teisę dalyvauti pasiūlymų teikimo etape;

3) pasiūlymų dėl vystymo mokesčio, kurį konkurso laimėtojas įsipareigoja sumokėti į valstybės izdo sąskaitą per šio įstatymo 22 straipsnio 36 dalyje nustatytą terminą, teikimo etapas (toliau – pasiūlymų teikimo etapas), kuris trunka ne ilgiau kaip 7 kalendorines dienas nuo kvalifikacijos tikrinimo etapo pabaigos. Šiuo etapu konkurso dalyviai Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka varžosi tarpusavyje realiu laiku siūlydami kuo didesnę vystymo mokestį, atitinkantį šio straipsnio 4 dalyje nustatytas sąlygas. Pasiūlymų teikimo etapas užbaigiamas Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, laikantis principo, kad konkurso laimėtoju būtų paskelbtas dalyvis, pasiūlęs didžiausią vystymo mokestį.

4. Pirmasis konkurso dalyvio realiu laiku siūlomas vystymo mokestis turi būti ne mažesnis kaip 5 milijonai eurų. Kiekvieno konkurso dalyvio realiu laiku siūlomas vystymo mokestis turi būti ne mažesnis kaip 5 milijonų eurų suma didesnis už prieš tai pasiūlytą vystymo mokestį.

5. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba ne vėliau kaip kitą darbo dieną po pasiūlymų teikimo etapo pabaigos, nepažeisdama duomenų apsaugos reikalavimų, paskelbia potencialių konkurso laimėtojų sąrašą, rikiuodama konkurso dalyvius pagal konkurso dalyvių nurodytą didžiausią vystymo mokestį, ir potencialiu konkurso laimėtoju paskelbia konkurso dalyvį, pasiūliusį didžiausią vystymo mokestį. Sutapus konkurso dalyvių pasiūlytiems vystymo mokesčiams, potencialus konkurso laimėtojas nustatomas Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

6. Jeigu per šio įstatymo 22 straipsnio 36 dalyje nurodytą terminą konkurso laimėtojas nesumoka vystymo mokesčio, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba panaikina sprendimą,

kuriuo konkurso dalyvis buvo paskelbtas konkurso laimėtoju. Tokiu atveju konkurso laimėtoju pripažįstamas kitas potencialių konkurso laimėtojų sąraše esantis potencialus konkurso laimėtojas, atitinkantis nacionalinio saugumo interesus.

7. Konkursas laikomas neįvykusi ir naują konkurso paskelbimo datą nustato Vyriausybė šiais atvejais:

1) jeigu per asmenų, siekiančių dalyvauti konkurse, registracijos ir dokumentų teikimo etapo laikotarpį užregistruojama mažiau negu du asmenys, siekiantys dalyvauti konkurse;

2) po kvalifikacijos tikrinimo etapo lieka mažiau kaip du konkurso dalyviai, atitinkantys šio įstatymo 22 straipsnio 11 dalyje nustatytas sąlygas;

3) potencialiu konkurso laimėtoju laikomas konkurso dalyvis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymu, nustatomas kaip neatitinkantis nacionalinio saugumo interesų arba atsisako būti konkurso laimėtoju ir daugiau potencialių konkurso laimėtojų sąraše nėra įrašyta konkurso dalyvių.

8. Konkurso laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, turi atlikti jūrinės teritorijos tyrimus ir kitus veiksmus, kurie yra reikalingi elektrinių jūrinėje teritorijoje ir šio įstatymo 22 straipsnio 20 dalyje nurodytos infrastruktūros plėtrai ir statybai tinkamai įgyvendinti.

9. Konkurso, organizuoto vadovaujantis šio straipsnio nuostatomis, laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis šiame leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šios teisės pagal sutartį ar kitais pagrindais ir privalo laikytis šių veiklos sąlygų:

1) per 3 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti statybą leidžiantį dokumentą, išskyrus atvejus, kai šį terminą įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo, nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo arba dėl kitų aplinkybių, kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo turėtojo kaltės;

2) per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti leidimą gaminti elektros energiją ketinimų protokole nurodytai elektrinės leistinai generuoti galiai, išskyrus atvejus, kai šį terminą įvykdyti vėluojama dėl valstybės, kitų asmenų veiksmų ar neveikimo, nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo arba dėl kitų aplinkybių, kurių leidimo turėtojas negalėjo kontroliuoti, protingai numatyti ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, ir kai nėra leidimo turėtojo kaltės;

3) nedidinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos leistinos generuoti galios, nemažinti leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos įrengtosios galios ir neplėsti teritorijos;

4) laiku ir tinkamai vykdyti pagal šio įstatymo 22 straipsnio 11 dalies 2 ir 17 punktus priimtus įsipareigojimus;

5) Vyriausybės nustatyta tvarka ir terminais Lietuvos energetikos agentūrai teikti ataskaitas apie elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto įgyvendinimo eigą ir apie šio įstatymo 22 straipsnio 11 dalies 2 ir 17 punktuose nurodytų prisiimtų reikalavimų vykdymą.“

13 straipsnis. 26 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 26 straipsnio 2 dalį.

14 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 49 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių ir statinių projektai rengiami ir statybos ir (ar) įrengimo darbai vykdomi laikantis Aplinkos apsaugos įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo, Teritorijų planavimo įstatymo, Statybos įstatymo, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytos tvarkos ir reikalavimų.“

2. Pakeisti 49 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu, privalo registruotąja pašto siunta, įteikiama pasirašytinai, informuoti žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose arba teritoriją, kurioje nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, jeigu tokia teritorija yra didesnė, negu vienas vėjo elektrinės stiebo aukštis aplink planuojamą elektrinę (toliau šiame straipsnyje – teritorija su statybos apribojimais), savininkus apie planuojamą statyti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinę, pateikdamas informaciją apie numatomą vykdyti veiklą, vėjo elektrinės įrengtąją galią, tikslią veiklos vykdymo teritoriją, nurodant žemės sklypų unikalius numerius, jos plotą, apribojimus dėl naujų šio straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų statybos ir (ar) patalpų įrengimo, teritorijų rekreacijai planavimo, taip pat teisę pateikti prieštaravimą raštu dėl vėjo elektrinės statybos per 20 darbo dienų nuo informacijos gavimo ir (ar) sudaryti susitarimą dėl veiklos žemės sklypuose sąlygų su asmeniu, planuojančiu statyti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektrinę. Raštu taip pat informuojama apie teisę kreiptis į konkretų subjektą, nurodant jo pavadinimą, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodą, buveinę, kontaktinius duomenis arba fizinio asmens vardą, pavardę, kontaktinius duomenis, dėl papildomos informacijos suteikimo.“

3. Pakeisti 49 straipsnio 15 dalį ir ją išdėstyti taip:

„15. Asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu, taip pat privalo registruotąja pašto siunta, įteikiama pasirašytinai, informuoti žemės sklypų ir šio straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų, jeigu tokių yra, patenkančių į teritorijas, esančias tarp teritorijos su statybos apribojimais ir šio straipsnio 9 dalyje

nurodyto atstumo, savininkus apie planuojamą statyti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinę, pateikdamas informaciją apie numatomą vykdyti veiklą, vėjo elektrinės įrengtąją galią, tikslią veiklos vykdymo teritoriją, nurodant žemės sklypų unikalius numerius, jos plotą, galimus apribojimus dėl naujų šio straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų statybos ir (ar) patalpų įrengimo, teritorijų rekreacijai planavimo, taip pat teisę pateikti prieštaravimą raštu dėl vėjo elektrinės statybos per 20 darbo dienų nuo informacijos gavimo ir (arba) sudaryti šioje dalyje nurodytą susitarimą. Raštu taip pat informuojama apie teisę kreiptis į konkretų subjektą, nurodant jo pavadinimą, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodą, buveinę, kontaktinius duomenis arba fizinio asmens vardą, pavardę, kontaktinius duomenis, dėl papildomos informacijos suteikimo. Prieštaravimą dėl planuojamos vėjo elektrinės statybos gali pateikti šio straipsnio 9 dalyje nurodytos paskirties pastatų, jeigu tokių yra, patenkančių į teritorijas, esančias tarp teritorijos su statybos apribojimais ir šio straipsnio 9 dalyje nurodyto atstumo, savininkai, taip pat asmenys, kurie pradėjo vykdyti procedūras, susijusias su šio straipsnio 9 dalyje nurodytų naujų nurodytos paskirties pastatų statyba, patalpų įrengimu ar teritorijų rekreacijai planavimu. Prieštaravimą pateikę pastatų, patenkančių į teritorijas, esančias tarp teritorijos su statybos apribojimais ir šio straipsnio 9 dalyje nurodyto atstumo, savininkai, taip pat asmenys, kurie pradėjo vykdyti procedūras, susijusias su šio straipsnio 9 dalyje nurodytų naujų nurodytos paskirties pastatų statyba, patalpų įrengimu ar teritorijų rekreacijai planavimu, gali sudaryti su asmeniu, planuojančiu statyti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektrinę, susitarimą dėl atitikties visuomenės sveikatos saugos reikalavimams užtikrinimo arba, kai pradėtos vykdyti procedūros, susijusios su šio straipsnio 9 dalyje nurodytų naujų nurodytos paskirties pastatų statyba, patalpų įrengimu ar teritorijų rekreacijai planavimu, dėl faktiškai patirtų išlaidų, susijusių su pradėtomis vykdyti procedūromis, atlyginimo tuo atveju, kai nėra galimybės užtikrinti atitikties sveikatos saugos reikalavimams. Nepavykus susitarti, ginčas sprendžiamas įstatymų nustatyta tvarka.“

4. Pakeisti 49 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. Jeigu šio straipsnio 14 ar 15 dalyje nurodytos registruotosios pašto siuntos nepavyksta įteikti arba žemės sklypo ir (ar) statinio savininko buvimo ar gyvenamoji vieta nežinoma, per 15 darbo dienų nuo šios siuntos grąžinimo dienos informaciją apie numatomą vykdyti veiklą asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu, viešai paskelbia viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, jeigu toks laikraštis leidžiamas nustatytoje teritorijoje, kurioje numatoma vykdyti veiklą, ir savivaldybės interneto svetainėje. Skelbiamoje informacijoje nurodoma: žemės sklypų, kuriuose numatoma vykdyti veiklą, unikalūs numeriai; adresas, nurodant savivaldybę, vietovę, gatvę, numerį, galimi apribojimai dėl naujų šio straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų statybos ir (ar) patalpų įrengimo, teritorijų rekreacijai planavimo, taip pat teisę pateikti šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse

nurodytą prieštaravimą raštu per 20 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo ir sudaryti šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytus susitarimus su asmeniu, planuojančiu vėjo elektrinės statybą; arba nuoroda, kur su planuojamos veiklos informacija galima susipažinti; konkretaus subjekto, į kurį galėtų būti kreipiamasi dėl papildomos informacijos suteikimo, pavadinimas, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodas, buveinė, kontaktiniai duomenys arba fizinio asmens vardas, pavardė, kontaktiniai duomenys ir galimybė pateikti šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytą prieštaravimą raštu per 20 darbo dienų nuo informacijos paskelbimo ir sudaryti šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytą susitarimą su asmeniu, planuojančiu vėjo elektrinės statybą. Kai ši informacija viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje, kurioje numatoma vykdyti veiklą, ir savivaldybės interneto svetainėje, yra laikoma, kad žemės sklypų ir statinių, patenkančių į šio straipsnio 14 ir 15 dalyse nurodytą atstumą, savininkams pranešta skelbimo išspausdinimo viename iš nacionalinių laikraščių dieną.“

5. Pakeisti 49 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. Jeigu, atlikus šio straipsnio 14, 15 ir 16 dalyse numatytas informavimo procedūras, gaunamas rašytinis prieštaravimas dėl planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybos, vėjo elektrinės statyba negalima, išskyrus atvejus, kai asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos vykdymu didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje, ir asmuo, pateikęs prieštaravimą, sudaro šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytus rašytinius susitarimus. Negavus rašytinio prieštaravimo per nustatytą terminą, laikoma, kad žemės sklypų ir (ar) statinių, esančių šio straipsnio 9 dalyje nurodytu atstumu, savininkai planuojamai didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybai neprieštarauja. Miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkai, informuoti pagal šio straipsnio 14, 15 ir 16 dalyse numatytas informavimo procedūras, negali teikti prieštaravimų dėl didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybų.“

6. Papildyti 49 straipsnį 17¹ ir 17² dalimis:

„17¹. Neatlikus šiame straipsnyje nustatytų informavimo procedūrų ir nesudarius privalomo susitarimo dėl atitikties visuomenės sveikatos saugos reikalavimams užtikrinimo, statybą leidžiantis dokumentas neišduodamas.

17². Asmenys, suinteresuoti elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu, sudarę rašytinius susitarimus su žemės sklypų ir šio straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų savininkais, šį juridinį faktą privalomai registruoja Nekilnojamojo turto registre. Šis juridinis faktas gali būti išregistruotas tik demontavus didesnę kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinę. Asmenys, suinteresuoti elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje vykdymu ateityje, apie priimtą sprendimą

demontuoti didesnę kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinę privalo pranešti valstybės įmonei Registrų centrui.“

7. Pakeisti 49 straipsnio 19 dalį ir ją išdėstyti taip:

„19. Vėjo elektrinių statybos vietos teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, kurios iš anksto, teritorijų planavimo metu, o kai teritorijų planavimo dokumentas nerengiamas, – iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo, Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nustatytais terminais, derinamos su Lietuvos kariuomenės vadu ir kitomis institucijomis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vėjo elektrinių statybos vietoms nepritariama, jeigu planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių negalima išvengti panaudojant papildomas priemones. Jeigu nustatoma, kad planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių galima išvengti panaudojant papildomas priemones, vėjo elektrinių statybos vietos derinamos su sąlyga, kad statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo derinimo išvadoje nurodytai institucijai pateiks patvirtintą statybos projektą ir su šia institucija pasirašys sutartį dėl kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų atlikimui užtikrinti, atlyginti, sumokėjimo ir pateiks šios prievolės įvykdymo užtikrinimą. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas dauginant leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių ar leidime plėtrai ir eksploatacijai, kai elektrinė plėtojama jūrinėje teritorijoje, numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 18 eurų už 1 kW. Kompensacijų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Kompensacijos naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka kaip kitos biudžetinių įstaigų lėšos, kurios nėra gautos kaip valstybės biudžeto asignavimai. Vėjo elektrinių statybos vietos derinamos netaikant reikalavimo pasirašyti sutartį dėl kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų atlikimui užtikrinti, atlyginti, sumokėjimo, jeigu statyti ar įrengti vėjo elektrinę planuojantis asmuo statybos projekte numato papildomų Vyriausybės nustatyta tvarka su Lietuvos kariuomene ir (ar) kitomis nacionalinį saugumą užtikrinančiomis institucijomis suderintų techninių priemonių (radarų, elektrooptinių įrenginių, ryšių ir duomenų perdavimo (informacinių sistemų) įrangos), užtikrinančių planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių vykdomam Lietuvos Respublikos teritorijos ir Lietuvos Respublikos teritorinės jūros, Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje bei kontinentinio šelfo stebėjimui išvengimą, įrengimą ir iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo su Lietuvos kariuomene ir (ar) kitomis nacionalinį saugumą užtikrinančiomis institucijomis pasirašo sutartį dėl šių priemonių įrengimo, priežiūros, eksploatavimo ir gaunamų duomenų perdavimo Lietuvos kariuomenei ir (ar) kitoms nacionalinį saugumą užtikrinančioms institucijoms.“

15 straipsnis. 64 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 64 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„64 straipsnis. Skundų nagrinėjimas

1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išankstine skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka nagrinėja suinteresuotų asmenų skundus dėl elektros tinklų operatorių, šilumos tiekėjų ir dujų sistemų operatorių veiksmų ar neveikimo, kreipiantis dėl šių asmenų įrenginių prijungimo prie atitinkamų tinklų ar sistemų, prijungiant įrenginius, priimant pagamintą energiją į energetikos tinklus ar sistemas ir (ar) vykdant kitas šio įstatymo nustatytas pareigas, susijusias su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimu energijai gaminti.

2. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba privaloma išankstine skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka nagrinėja suinteresuotų asmenų skundus dėl elektros tinklų operatorių tinklų pralaidumų rezervavimo ir (ar) ketinimų protokolų sudarymo ir (ar) vykdymo, ir (ar) išankstinių prijungimo sąlygų ir (ar) prijungimo sąlygų išdavimo, ir (ar) prijungimo prie tinklų paslaugų sutarčių sudarymo ir (ar) šių sutarčių vykdymo, vykdant elektros tinklų operatorių įstatymo nustatytas pareigas, susijusias su atsinaujinančių energijos išteklių prijungimu prie elektros tinklų.

3. Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikti skundai nagrinėjami šiame įstatyme ir Energetikos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, nagrinėdama ginčą, vadovaujasi šio įstatymo tikslais, taip pat *mutatis mutandis* Civilinio proceso kodekse nurodytais proceso koncentracijos ir ekonomiškumo, kooperacijos, rungimosi, dispozityvumo, šalių procesinio lygiateisiškumo principais tiek, kiek šiame įstatyme nenustatyta kitaip.

4. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimas įsiteisėja ir yra privalomas vykdyti pasibaigus terminui, nustatytam šio straipsnio 5 dalyje, per kurį ginčo šalys turi teisę kreiptis tiesiogiai į bendrosios kompetencijos teismą ir prašyti nagrinėti jų ginčą iš esmės. Kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą po Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimo, kuriuo ginčas išnagrinėtas iš esmės ar ginčo nagrinėjimas nutrauktas, nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

5. Ginčo šalys per 30 kalendorinių dienų nuo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos sprendimo, kuriuo ginčas išnagrinėtas iš esmės ar ginčo nagrinėjimas nutrauktas, priėmimo dienos turi teisę kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą ir prašyti nagrinėti jų ginčą iš esmės. Tokiu atveju ginčo šalių procesinė padėtis nesikeičia. Bendrosios kompetencijos teismas, nagrinėdamas ginčą, vadovaujasi šio įstatymo tikslais ir *mutatis mutandis* taiko Civilinio proceso kodekso XXI¹ skyriuje numatytus bylų nagrinėjimo terminus.

6. Bendrosios kompetencijos teismas bet kurios ginčo šalies prašymu, taip pat savo iniciatyva gali taikyti šio straipsnio 7 dalyje nurodytas laikinas apsaugos priemones, jeigu jų

nepritaikius sprendimą dėl pateikto prašymo išspręsti ginčą įvykdyti gali tapti sunkiau arba to padaryti bus nebeįmanoma. Bendrosios kompetencijos teismas priima motyvuotą nutartį dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, vadovaudamasis ekonomiškumo, efektyvumo, proporcingumo principais ir viešuoju interesu. Bendrosios kompetencijos teismas gali netaikyti laikinųjų apsaugos priemonių, jeigu jų neigiamos pasekmės galėtų viršyti jų teikiamą naudą.

7. Bendrosios kompetencijos teismas gali taikyti šias laikinasias apsaugos priemones:

- 1) nustatyti įpareigojimą susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų atlikimo;
- 2) nustatyti įpareigojimą atlikti tam tikrus veiksmus.

8. Taikydamas laikinasias apsaugos priemones ginčo šalies prašymu bendrosios kompetencijos teismas per nustatytą terminą įpareigoja pateikti nuostolių, galinčių atsirasti dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, atlyginimo užtikrinimą. Nuostolių dydis apskaičiuojamas vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodyta tvarka. Nuostolių dydis apskaičiuojamas dauginant prašomų rezervuoti elektros tinklų pralaidumų dydį (kW) iš 50 eurų už 1 kW. Šių nuostolių atlyginimas gali būti užtikrinamas ir banko garantija. Nesumokėjus nuostolių atlyginimui užtikrinti skirtų pinigų arba nepateikus banko garantijos per nustatytą terminą, per 3 darbo dienas nuo termino pabaigos dienos bendrosios kompetencijos teismas privalo panaikinti taikytas laikinasias apsaugos priemones.“

16 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 12 dalis, įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, energetikos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2023 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus dėl šio įstatymo 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 straipsnių nuostatų įgyvendinimo.

3. Gamintojai, nurodyti šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje, kurioje išdėstyta Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13 straipsnio 10¹ dalis, turi teisę per 3 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos tinklų operatoriui pateikti prašymą dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo. Gavęs prašymą tinklų operatorius teisės aktų nustatyta tvarka atsisako savo teisių pagal gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimą ir grąžina jį šiam gamintojui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui, o šalių teisės ir pareigos pagal ketinimų protokolą pasibaigia. Šių gamintojų įrengtoji galia paskirstoma likusiems gamintojams, nurodytiems šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje, kurioje išdėstyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13 straipsnio 10¹ dalis. Gamintojai, siekiantys toliau plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, turi teisę teikti prašymą Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai dėl leidimo plėtoti saulės šviesos energijos gamybos pajėgumus pratęsimo. Leidimas plėtoti saulės šviesos energijos gamybos pajėgumus pratęsiamas laikotarpiui nuo leidimo plėtoti išdavimo iki šio įstatymo įsigaliojimo. Šiuo atveju gamintojas turi kreiptis į tinklų operatorių Elektros įrenginių

prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokole nurodyto elektrinių pastatymo termino pakoregavimo bei pratęsti prievolių įvykdymo užtikrinimo galiojimo terminą. Tokiu atveju techninis projektas planuojamai statyti elektrinei turi būti pateiktas derinti per 9 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

4. Šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje išdėstytos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8¹ ir 8² dalių nuostatos taikomos asmenims, planuojantiems vykdyti veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatytais sąlygomis, elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolą (toliau – ketinimų protokolą) pasirašiusiems po šio įstatymo įsigaliojimo.

5. Šio įstatymo 10 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnio nuostatos dėl grynojo atsiskaitymo taikomos buitiniams gaminantiems vartotojams, kurie nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo vėjo elektrinę arba jos dalį, ir nebuitiniams gaminantiems vartotojams, išskyrus pelno nesiekiančius juridinius asmenis ir centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoją, kurie nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo atsinaujinančius energijos išteklius naudojančią elektrinę arba jos dalį, kai šioms elektrinėms prijungimo prie energetikos tinklų prijungimo sąlygos arba leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, kai planuojama vykdyti veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatytais sąlygomis, išduoti įsigaliojus šio įstatymo 9 straipsniui.

6. Šio įstatymo 10 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas pirmasis apskaitos laikotarpis skaičiuojamas nuo Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnio įsigaliojimo iki 2026 m. kovo 31 d. Apskaitos laikotarpis taikomas nepaisant asmens ir elektros energijos tiekėjo sutarties dėl grynojo atsiskaitymo sudarymo datos.

7. Nebuitiniai gaminantys vartotojai, išskyrus pelno nesiekiančius juridinius asmenis ir centralizuotai valdomo valstybės turto valdytoją, nuo 2031 m. sausio 1 d. netenka teisės naudotis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytais elektros energijos kiekio apskaitos principais. Šiems gaminantiems vartotojams taikomas grynasis atsiskaitymas.

8. Šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 29 dalies 1 ir 2 punktuose ir 38 dalies 2 punkte numatyti 4 ir (ar) 8 metų terminai taikomi asmenims, kurie ketinimų protokolus sudarė siekdami dalyvauti konkurse po šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

9. Šio įstatymo 12 straipsnio 9 dalyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22¹ straipsnio 9 dalies 1 ir 2 punktai taikomi ir ketinimų protokolams, kurie sudaryti siekiant dalyvauti konkurse, paskelbtame iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

10. Šio įstatymo 14 straipsnio 2–5 dalyse išdėstyti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 14–17 dalių nuostatų pakeitimai netaikomi, jeigu buvo pradėtos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnyje nustatytos informavimo procedūros.

11. Asmenys, kuriems prijungimo sąlygos yra išduotos iki 2022 m. liepos 8 d. ir kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos nėra gavę leidimo gaminti elektros energiją, turi teisę vieną kartą leidimo plėtoti elektros energiją galiojimo laikotarpiu, o asmenys, kurie yra gavę leidimą gaminti elektros energiją, – vieną kartą per 12 mėnesių nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos keisti veiklą į elektros energiją gaminančio vartotojo arba į asmens, vykdančio veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nurodytomis sąlygomis, išlaikydami turimą elektros tinklų rezervaciją. Šiuo atveju gamintojo rezervuoti elektros tinklų pralaidumai priskiriami gaminančių vartotojų arba asmenų, vykdančių veiklą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, pralaidumams, atitinkamai sumažinant gamintojams galimą rezervuoti elektros tinklų pralaidumų dalį.

12. Pirmosios instancijos teismai iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos priimtus ieškinius (pareiškimus, prašymus) išnagrinėja pagal procesines teisės normas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos. Bylose, kuriose sprendimai pirmosios instancijos teisme priimti iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, apeliaciniai skundai ar atskirieji skundai dėl jų išnagrinėjami pagal procesines teisės normas, galiojusias iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos. Bylose, kuriose sprendimai pirmosios instancijos teisme priimti po šio įstatymo įsigaliojimo dienos, apeliaciniai skundai ar atskirieji skundai dėl jų išnagrinėjami pagal šio įstatymo procesines teisės normas.

13. Šio įstatymo 15 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 64 straipsnio 6, 7 ir 8 dalių nuostatos taikomos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos pradėtos bylose, jeigu laikinosios apsaugos priemonės jau buvo pritaikytos, ir po šio įstatymo įsigaliojimo dienos pradėtos bylose.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda